

31.07.2019 r.

Wstępny szacunek głównych ziemioplodów rolnych i ogrodniczych¹ w 2019 r.

Szacuje się, że zbiory zbóż podstawowych z mieszankami będą o ok. 8% większe od ubiegłorocznych i wyniosą ok. 24,6 mln ton.

Wyniki wstępnego szacunku produkcji głównych upraw rolnych i ogrodniczych w 2019 r. przedstawiają się następująco:

- **zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wstępnie szacuje się na około 24,6 mln t, tj. o około 8% więcej od zbiorów ubiegłorocznych;**
- **zbiory rzepaku i rzepiku ocenia się na około 2,3 mln t, tj. o około 4% więcej od zbiorów ubiegłorocznych;**
- **produkcję warzyw gruntowych ocenia się na niespełna 3,8 mln t, tj. o blisko 9% mniej od roku poprzedniego;**
- **przewiduje się, że zbiory owoców z drzew będą o ok. 25% niższe od rekordowych ubiegłorocznych i wyniosą niespełna 3,4 mln t;**

- **produkcję owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych szacuje się na niespełna 0,5 mln t, tj. o blisko 20% mniej od zbiorów 2018 r.**

Niekorzystny wpływ na kształtowanie się produkcji roślinnej w bieżącym roku miały przede wszystkim:

- ✓ wyjątkowo wysokie temperatury powietrza w czerwcu, znacznie przekraczające normy wieloletnie, które przy niewielkich opadach deszczu doprowadziły do nadmiernego przesuszenia wierzchniej warstwy gruntu i szybszego dojrzewania zbóż oraz rzepaku i rzepiku, ograniczając jednocześnie ich potencjał produkcyjny;
- ✓ lokalnie występujące w czerwcu ekstremalne zjawiska klimatyczne, tj. burze, gradobicia i nawałnice połączone z silnym wiatrem;
- ✓ niedobór opadów deszczu w kwietniu hamujący wzrost i rozwój roślin,

Korzystnie natomiast wpłynęły:

- ✓ niewielkie straty zimowe zbóż ozimych (zaorano jedynie 0,1% zasianej powierzchni zbóż ozimych);
- ✓ nieco lepszy od ubiegłorocznego stan zasiewów zbóż ozimych wiosną 2019 r.;

Warunki agrometeorologiczne

Przebieg warunków agrometeorologicznych w okresie od jesieni 2018 r. do lata 2019 r.

Siewy zbóż ozimych na jesieni 2018 r. przeprowadzano na ogół w optymalnych terminach agrotechnicznych, pomimo znacznego przesuszenia gleby występującego w tym czasie. Do końca drugiej dekady października siewy zakończono, a notowane w drugiej połowie miesiąca częste opady deszczu znacznie poprawiły stan uwilgotnienia gleby i miały korzystny wpływ na wschody ozimin i ich wzrost. Temperatura powietrza w listopadzie podtrzymywała vegetację i stwarzała dobre warunki dla wzrostu i rozwoju późno zasianych ozimin, a dobowe wahania temperatury powietrza sprzyjały hartowaniu się roślin. Rośliny weszły w stan zimowego spoczynku dobrze wyrośnięte i rozkrzewione.

¹ Informacja zawiera wyniki wstępnego szacunku plonów i zbiorów zbóż, rzepaku i rzepiku, warzyw gruntowych i owoców a także I pokosu traw łąkowych oraz oceny stanu plantacji ziemniaków i buraków cukrowych, opracowane na podstawie ekspertyz przeprowadzonych na początku lipca:

- ekspertyzy rzeczoznawców GUS (od szczebla gminnego) opracowane na podstawie lustracji pól, łąk i sadów,
- sprawozdawczość gospodarstw rolnych osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej,
- do opracowania prognozy plonów zbóż ogółem, pszenicy ozimej oraz rzepaku i rzepiku ozimego wykorzystano także zdjęcia satelitarne Centrum Teledetekcji IGIK.

Wyjątkowo wysokie temperatury powietrza w czerwcu, znacznie przekraczające normy wieloletnie, przy niewielkich opadach deszczu doprowadziły do nadmiernego przesuszenia wierzchniej warstwy gruntu i szybszego dojrzewania zbóż i rzepaku, ograniczając jednocześnie ich potencjał produkcyjny

Przebieg pogody w miesiącach zimowych nie stwarzał na ogół większego zagrożenia dla zimujących roślin, pomimo występujących okresowo w grudniu i styczniu spadków temperatury powietrza.

Lokalnie w pierwszej, a na znacznym obszarze Polski w drugiej dekadzie marca nastąpiło ruszenie wegetacji roślin ozimych. Na początku okresu wegetacyjnego potrzeby wodne roślin były w pełni zaspokojone. W drugiej dekadzie marca rozpoczęto siewy owsa, pszenicy jarej i jęczmienia jarego. W kwietniu odnotowano znaczne zmniejszenie zapasów wody w glebie mające niekorzystny wpływ na wzrost i rozwój roślin. Chłodne dni pierwszej połowy maja połączone ze znacznym niedoborem opadów deszczu, wpłynęły niekorzystnie na tempo wzrostu i rozwoju roślin. W wielu rejonach kraju zaznaczyło się przesuszenie wierzchniej warstwy gruntu. Wzrost zbóż ozimych i jarych w okresie ich największego zapotrzebowania na wodę przebiegał na znacznym obszarze Polski w warunkach niedostatecznego uwilgotnienia gleby. Notowane w drugiej połowie maja opady deszczu, miejscami obfite i ulewne, poprawiły stan uwilgotnienia gleby. Ciepłe dni na początku czerwca sprzyjały wzrostowi i rozwojowi roślin. W drugiej i trzeciej dekadzie czerwca notowano wyjątkowo wysokie temperatury powietrza, znacznie przekraczające normy wieloletnie, przy jednocześnie bardzo niskich (znacznie poniżej normy) w tym okresie opadach atmosferycznych. W wyniku niedoboru opadów w wielu rejonach kraju wystąpiło znaczne przesuszenie wierzchniej warstwy gruntu. Największe nasilenie przesuszenia gleby wystąpiło w środkowo-zachodniej, środkowej i środkowo-północnej części Polski. Stan wielu upraw (szczególnie zbóż jarych), zwłaszcza na glebach słabszych, uległ w czerwcu pogorszeniu. Występujące w ciągu miesiąca deszcze, często mające zasięg lokalny, połączone z gwałtownymi burzami i silnym wiatrem oraz gradobicia w wielu rejonach kraju spowodowały straty w uprawach. Lokalnie obserwowano wylegnięcie łąnów zbóż, a także częściowe zniszczenie upraw.

Rozpoczęte w czerwcu dojrzewanie zbóż ozimych i jarych, w lipcu przebiegało także w warunkach znacznego przesuszenia gleby. W wielu rejonach kraju, na terenach gdzie wystąpił duży niedobór opadów obserwowano słabe wyrośnięcie upraw zbóż jarych, słabe wykłoszenie oraz niedostateczne wykształcenie i wypełnienie kłosów.

W trzeciej dekadzie czerwca lokalnie rozpoczęto żniwa jęczmienia ozimego, a w drugiej dekadzie lipca lokalnie obserwowano koszenie pojedynczych plantacji żyta. Przebieg warunków pogodowych w okresie żniw będzie miał decydujący wpływ na wielkość i jakość uzyskanych zbiorów.

Tabl. 1. Temperatura powietrza i opady w okresie od jesieni 2018 r. do lata 2019 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Średnia krajowa temperatura powietrza		Średnie krajowe sumy opadów	
	°C	odchylenie od normy ^{a)}	mm	% normy ^{a)}
JESIEŃ ^{b)} 2018				
Wrzesień	15,4	2,5	45,1	78,5
Październik	10,3	2,1	45,5	102,1
Listopad	4,5	1,6	13,4	33,1
ZIMA ^{b)} 2018/2019				
Grudzień	1,6	1,8	56,2	139,2
Styczeń	-1,5	0,3	44,6	141,9
Luty	2,8	3,7	23,9	90,2
WIOSNA ^{b)} 2019				
Marzec	5,7	3,0	35,1	104,1
Kwiecień	9,8	2,3	24,7	54,2
Maj	12,2	-0,8	86,5	145,2
LATO ^{b)} 2019				
Czerwiec	21,5	5,7	37,5	47,9

a) Jako normę IMiGW przyjmuje od 2002 r. średnie z lat 1971-2000

b) Średnie miesięczne / obliczenia GUS na podstawie danych IMiGW/

Zboża

Wstępnie szacuje się, że powierzchnia uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2019 r. jest o ok. 1% większa od ubiegłorocznej i wynosi około 7,2 mln ha², z tego:

- ✓ pszenicy około 2,5 mln ha,
- ✓ żyta około 0,9 mln ha,
- ✓ jęczmienia około 1,0 mln ha,
- ✓ owsa około 0,5 mln ha,
- ✓ pszenżyta około 1,3 mln ha,
- ✓ mieszanek zbożowych około 1,0 mln ha.

Wstępnie szacuje się, że **plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniosą 34,4 dt/ha**, tj. o 2,1 dt/ha (o 7%) więcej od plonów z roku ubiegłego.

Plony zbóż ozimych łącznie z ozimymi mieszankami zbożowymi wstępnie oceniono na 38,4 dt/ha, tj. o 2,6 dt/ha (o 7%) więcej od plonów z roku ubiegłego.

Plony zbóż jarych łącznie z jarymi mieszankami zbożowymi wstępnie oceniono na 28,3 dt/ha, tj. o 1,2 dt/ha (o 4%) więcej od plonów ubiegłorocznych.

Tabl. 2. Plony zbóż, rzepaku i rzepiku ogółem w latach 2010-2019

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	2018	2019 ^{a)}	2018 =100
	w decytonach z 1 ha						
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	35,1	36,7	37,5	40,0	32,3	34,4	107
pszenica ozima	45,7	47,6	47,2	51,1	43,0	45,6	106
pszenica jara	34,3	33,5	38,3	38,5	31,5	33,2	105
żyto	26,9	27,8	28,9	30,6	24,2	26,2	108
jęczmień ozimy	40,7	41,3	44,6	47,1	37,8	40,4	107
jęczmień jary	33,0	33,0	35,8	38,0	29,5	30,3	103
owies	26,4	26,5	28,4	29,8	23,5	23,9	102
pszenżyto ozime	35,2	36,3	37,1	40,4	32,8	35,5	108
pszenżyto jare	28,4	28,4	31,7	32,9	25,1	28,1	112
mieszanki zbożowe ozime	30,9	30,9	32,4	34,4	28,2	31,3	111
mieszanki zbożowe jare	30,5	27,2	29,8	32,2	25,0	26,3	105
rzepak i rzepik ogółem	23,6	28,5	26,8	29,5	26,1	27,9	104

a) Wstępny szacunek plonów w 2019 r.

Tabl. 3. Zbiory zbóż, rzepaku i rzepiku ogółem w latach 2010-2019

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	2018	2019 ^{a)}	2018 =100
	w milionach ton						
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	25,1	24,7	25,3	27,8	22,8	24,6	108
pszenica ozima	8,5	9,9	9,0	10,0	8,3	9,1	110
pszenica jara	0,9	1,1	1,9	1,7	1,5	1,6	104
żyto	2,9	2,0	2,2	2,7	2,2	2,4	109
jęczmień ozimy	1,0	1,0	0,6	0,9	0,8	0,9	116
jęczmień jary	2,4	2,0	2,8	2,9	2,3	2,3	103
owies	1,5	1,2	1,4	1,5	1,2	1,2	103
pszenżyto ozime	4,2	4,7	4,5	4,7	3,6	3,9	108
pszenżyto jare	0,4	0,6	0,7	0,5	0,4	0,5	111
mieszanki zbożowe ozime	0,3	0,3	0,2	0,3	0,2	0,3	117
mieszanki zbożowe jare	3,0	1,9	2,2	2,6	2,3	2,4	105
rzepak i rzepik ogółem	2,2	2,7	2,2	2,7	2,2	2,3	104

a) Wstępny szacunek zbiorów w 2019 r.

Zbiory zbóż ozimych łącznie z ozimymi mieszankami zbożowymi wstępnie wyszacowano na 16,5 mln t, tj. o 10% więcej niż w roku ubiegłym

² Powierzchnię zasiewów upraw rolnych i ogrodniczych ustalono na podstawie sprawozdawczości z gospodarstw rolnych i ogrodniczych osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz szacunków rzeczoznawców terenowych GUS.

Zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi ocenia się na 24,6 mln t, tj. o 1,8 mln t (o 8%) więcej w porównaniu do zbiorów ubiegłorocznych.

Zbiory zbóż ozimych wstępnie wyszacowano na 16,5 mln t, tj. o 1,5 mln t (o 10%) więcej od zbiorów z roku ubiegłego.

Zbiory zbóż jarych łącznie z jarymi mieszankami zbożowymi wstępnie wyszacowano na 8,1 mln t, tj. o 0,3 mln t (o 4%) więcej od zbiorów z roku ubiegłego.

Zbiory zbóż jarych łącznie z jarymi mieszankami zbożowymi wstępnie wyszacowano na 8,1 mln t, tj. o 4% więcej niż w roku ubiegłym

Rzepak i rzepik

Rozpoczęte w drugiej dekadzie sierpnia 2018 siewy rzepaku ozimego zakończono w pierwszej dekadzie września. Niedobór wilgoci w glebie stwarzał niekorzystne warunki siewu, kietkowania nasion i wschodów roślin. Ciepłe dni w październiku z opadami deszczu poprawiły stan plantacji i miały korzystny wpływ na rozwój roślin rzepaku. Dodatnia temperatura powietrza w listopadzie podtrzymywała vegetację i stwarzała dobre warunki dla wzrostu i rozwoju roślin. Rośliny przed wejściem w stan zimowego spoczynku były dobrze wyrosnięte, rozkrzewione i zahartowane. Zima nie spowodowała większych strat w zasiewach rzepaku. Rzepak ozimy przezimował lepiej niż w roku poprzednim. Łącznie na obszarze całego kraju zaorano jedynie ok. 0,9% powierzchni zasianej jesienią, a stan plantacji rzepaku ozimego który pozostawiono pod tegoroczne zbiory oceniano lepiej niż przed rokiem. Vegetacja rzepaku wiosną przebiegała na ogół bez zakłóceń, jednak ilość opadów w wielu rejonach kraju była niedostateczna. Deficyt wody w kwietniu i w maju spowodował, że na wielu plantacjach rośliny są wiotkie, słabo rozgałęzione, a w górnej części pędu niekiedy nie zawiązały łuszczyn. Poziom zaolejenia nasion jest niższy niż w roku poprzednim. Ocenia się, że plony rzepaku, pomimo wiosennego deficytu opadów mogą być nieco wyższe od ubiegłorocznych. Szacuje się, że powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku w bieżącym roku zmniejszyła się w porównaniu do roku ubiegłego o około 3% i wynosi około 0,8 mln ha. Zbiory rzepaku i rzepiku wstępnie oszacowano na 2,3 mln t, tj. o około 4% więcej od ubiegłorocznych, ale przewiduje się pogorszenie jakości.

Zbiory rzepaku i rzepiku wstępnie oszacowano na 2,3 mln t, tj. o około 4% więcej od ubiegłorocznych

Stan plantacji upraw okopowych

Ziemniaki

W bieżącym roku sadzenie ziemniaków przeznaczonych na wczesny zbiór rejonami rozpoczęto w marcu. Większość plantacji (przeznaczonych na późniejszy zbiór) zostało zasadzonych w drugiej połowie kwietnia. Chłodna i bezdeszczowa pogoda w pierwszej połowie maja wydłużyła czas wschodów roślin. Opady deszczu w drugiej połowie maja korzystnie wpłynęły na wzrost roślin. Bardzo wysoka temperatura powietrza w czerwcu, przy jednoczesnym braku opadów przypadła na okres największego zapotrzebowania roślin ziemniaka w wodę i znacząco ograniczyły ich potencjał plonotwórczy. Na przeważającym obszarze kraju, na wielu plantacjach ziemniaki zawiązały małą ilość bulw. Występujące w lipcu opady deszczu poprawiły nieco stan niektórych plantacji ziemniaków, zwłaszcza odmian późniejszych, jednak nie zabezpieczają odpowiedniej ilości wody do wzrostu bulw. W wyniku lipcowych opadów wystąpiło zagrożenie porażenia plantacji zarazą ziemniaka. Ocenia się, że w bieżącym roku powierzchnia uprawy ziemniaków będzie nieco wyższa od ubiegłorocznej i wyniesie ponad 0,3 mln ha. Uwzględniając dotychczasowy przebieg warunków meteorologicznych i czynników wpływających na możliwości plonotwórcze ziemniaków można wnioskować, że plony i zbiory ziemniaków w bieżącym roku będą niższe od ubiegłorocznych, jednak ostatecznie zależeć one będą od dalszego przebiegu pogody.

Buraki cukrowe

Wstępnie szacuje się, że powierzchnia uprawy buraków cukrowych wyniesie ponad 0,2 mln ha i będzie zbliżona do ubiegłorocznej. Rozpoczęte w marcu siewy buraków cukrowych powszechnie prowadzono w drugiej i trzeciej dekadzie kwietnia. Brak opadów w okresie siewów i rejonami silne wiatry powodujące erozję wietrzną utrudniały wschody roślin. Z tego powodu wschody buraków cukrowych były opóźnione i nierównomiernie, a na niektórych plantacjach wykonywano przesiewy. Szacuje się, że przesiewy prowadzono na powierzchni ok. 5 tys. ha.

Poprawa warunków wilgotnościowych w drugiej połowie maja spowodowała intensywny wzrost buraka cukrowego, a w czerwcu warunki pogodowe sprzyjały na ogół właściwemu wzrostowi roślin. Obsada roślin na większości plantacji jest niższa od ubiegłorocznej i wynosi ok. 94 tys./ha. Ogólnie jednak w połowie lipca stan plantacji buraków cukrowych był dobry. Wysokość plonów buraków cukrowych będzie zależała od dalszego przebiegu warunków pogodowych.

Siano łąkowe

Stan trwałych użytków zielonych po zimie był dobry. Wiosenna wegetacja roślin warunkowana czynnikami meteorologicznymi przebiegała bez specjalnych zakłóceń, lecz nie dynamicznie. Chłodne i na ogół bezdeszczowe dni w pierwszej i drugiej dekadzie kwietnia, a także w pierwszej i drugiej dekadzie maja spowalniały wzrost runi łąkowej. Opóźnione zbiory pierwszego pokosu siana łąkowego rozpoczęto w trzeciej dekadzie maja, a zakończono w pierwszej dekadzie czerwca. Korzystna pogoda w tym okresie spowodowała, że sianokosy przeprowadzono sprawnie, a zebrane siano pierwszego pokosu było dobrej jakości. Złe były natomiast warunki odrostu roślinności na trwałych użytkach zielonych po zbiorach pierwszego pokosu.

Plony I pokosu traw łąkowych w przeliczeniu na siano oceniono na około 24,6 dt/ha, natomiast zbiory z łąk trwałych (w przeliczeniu na siano) wyniosły około 6,5 mln t.

Warzywa gruntowe

W bieżącym sezonie siewy warzyw do gruntu w niektórych rejonach były nieco opóźnione, a wschody nierównomierne. Deficyt wody w glebie po zimie nie sprzyjał początkowej wegetacji większości gatunków warzyw gruntowych. Brak opadów deszczu w kwietniu oraz występujące w tym czasie wysokie temperatury powietrza pogłębiły ten stan, powodując na wielu plantacjach zahamowanie kiełkowania warzyw i konieczność dokonania powtórnych siewów. Warunki wilgotnościowe poprawiły się w maju, ale z kolei chłody ograniczały wzrost roślin.

W czerwcu ekstremalnie wysokie temperatury powietrza i brak opadów przyczyniły się do zahamowania przyrostu masy biologicznej warzyw. Sytuację poprawiły dopiero opady deszczu jakie wystąpiły w pierwszej dekadzie lipca. W związku z tym szacuje się niższe plony zwłaszcza dla wczesnych odmian warzyw, natomiast plony odmian późniejszych będą zależne od dalszego przebiegu warunków pogodowych. Na plantacjach nawadnianych plonowanie może być zbliżone do ubiegłorocznego.

Na obecnym etapie łączną produkcję warzyw gruntowych (wczesnych i późnych) szacuje się na niespełna 3,8 mln t, tj. na poziomie o blisko 9% niższym w porównaniu do roku ubiegłego, jednak o ostatecznej wysokości zbiorów zadecydują warunki dalszej wegetacji. Biorąc pod uwagę aktualną sytuację, przewiduje się zmniejszenie produkcji wszystkich podstawowych gatunków warzyw gruntowych w stosunku do poprzedniego sezonu. Tegoroczne zbiory kapusty ocenia się na ok. 0,8 mln t, a kalafiorów na nieco ponad 200 tys. t. Produkcję cebuli przewiduje się na poziomie ok. 520 tys. t. Zbiory marchwi oceniono na ponad 670 tys. t, natomiast produkcja buraków została oszacowana na ponad 265 tys. ton. Zbiory pomidorów przewiduje się w wysokości ponad 230 tys. t, a ogórków – ponad 220 tys. ton. Łączną produkcję pozostałych gatunków warzyw szacuje się na ok. 840 tys. ton. tj. Ostateczna wysokość zbiorów będzie zależała od dalszego przebiegu warunków pogodowych.

Owoce

Po rekordowym owocowaniu w poprzednim roku, w bieżącym sezonie przewiduje się znacznie niższe plonowanie większości gatunków owoców z drzew i krzewów owocowych. Tegoroczne zbiory owoców są obecnie oceniane na niespełna 3,9 mln ton, tj. o ok 24% mniej od produkcji roku poprzedniego. Chociaż zima 2018/2019 na ogół była łagodna i w większości nie spowodowała większych strat w uprawach sadowniczych (znacznym uszkodzeniom podczas zimy uległy jedynie plantacje malin letnich), to wiosenne przymrozki występujące w czasie kwitnienia i zawiązywania owoców oraz przedłużająca się susza, znacznie ograniczyły plonowanie na wielu plantacjach drzew i krzewów owocowych. Fale przymrozków, jakie wystąpiły w drugiej połowie kwietnia i w pierwszej dekadzie maja, w wielu sadach spowodowały uszkodzenie kwiatów i zawiązków. Z kolei na skutek braku dostatecznej ilości wilgoci w glebie (lokalnie suszy glebowej) oraz bardzo wysokich temperatur w czerwcu, nastąpił wyjątkowo duży opad zawiązków. Nie bez znaczenia jest także fakt przesilenia drzew owocowaniem w poprzednim rekordowym sezonie i wynikająca z tego w ogóle mniejsza ilość zawiązków.

Zbiory z łąk trwałych I pokosu (w przeliczeniu na siano) wyniosły około 6,5 mln t, tj. mniej o ok. 3% od ubiegłorocznych

Produkcję warzyw gruntowych szacuje się obecnie na niespełna 3,8 mln t, tj. na poziomie blisko 9% niższym w porównaniu do roku ubiegłego i o prawie 14% niższym od średniej z lat 2011- 2015

Zbiory owoców z drzew w sadach są obecnie oceniane na niespełna 3,4 mln t (tj. o ok. 25% mniej od rekordowej produkcji roku poprzedniego)

Straty w plonowaniu spowodowane przez wpływ niekorzystnych warunków oraz przesilenia owocowaniem w poprzednim sezonie, zostały nieco zniwelowane wejściem w okres pełnego owocowania wielu, młodych, bardziej plennych plantacji. Rosnący wciąż potencjał produkcyjny polskich sadów, zwłaszcza jabłoniowych, pozwala na oszacowanie produkcji owoców z drzew na poziomie jedynie ok. 25% niższym od ubiegłorocznego, chociaż na poszczególnych plantacjach straty w owocowaniu mogą być znacznie większe. Skala uszkodzeń przymrozkowych oraz strat spowodowanych niedoborem wilgoci w glebie była zależna od rejonu kraju, gatunku, odmiany, klasy gleby, położenia plantacji oraz stosowanych zabiegów. Na obecnym etapie szacuje się znaczny spadek plonowania zwłaszcza jabłoni, grusz i czereśni, natomiast w mniejszym stopniu śliw (zwłaszcza odmian późniejszych). Spośród wszystkich gatunków drzew owocowych najmniejszy spadek plonowania i produkcji w porównaniu do roku ubiegłego przewiduje się dla moreli.

Tegoroczną, łączną produkcję owoców z drzew szacuje się obecnie na niespełna 3,4 mln t, jednak utrzymanie tej prognozy będzie zależało od dalszego przebiegu warunków atmosferycznych. W bieżącym sezonie notuje się na ogół gorszą jakość owoców.

Zbiory z sadów jabłoniowych zostały wstępnie oszacowane na ok 3 mln t (w porównaniu do rekordowej produkcji roku poprzedniego jest to o około 25% mniej). Należy wziąć pod uwagę fakt, że do uprawy wchodzi nowe, bardziej plenne odmiany oraz fakt, że nie wszystkie odmiany jednakowo ucierpiały od wiosennych przymrozków. Większe straty odnotowano dla odmian z grupy Jonagold, Ligol i Red Delicious, natomiast dla odmian Gala, Szampion i Golden Delicious przewiduje się na ogół dobre owocowanie.

Produkcję gruszek w sadach szacuje się obecnie na ok. 67 tys. t, tj. na poziomie o ok. 26% niższym od ubiegłorocznego. Zbiory śliwek na obecnym etapie ocenia się na ponad 95 tys. t, tj. o przeszło 20% mniej niż w poprzednim sezonie (biorąc pod uwagę dobrze zapowiadające się plonowanie późniejszych odmian).

Produkcja wiśni została wstępnie oszacowana na ponad 155 tys. t (o ok. 22% niżej od zbiorów z roku poprzedniego), natomiast tegoroczne zbiory czereśni oceniono na ok. 43 tys. t (o ok. 28% mniej od rekordowej produkcji ubiegłorocznej, lecz tylko nieco niżej od średnich zbiorów z lat 2011 – 2015).

Przewiduje się, że łączne zbiory pozostałych gatunków owoców z drzew (brzoskwiń, moreli i orzechów włoskich) będą także znacznie niższe od produkcji z roku 2018 i wyniosą ok. 17 tys. ton.

Produkcję owoców z krzewów owocowych w sadach i plantacji jagodowych oceniono wstępnie na niespełna 0,5 mln t, tj. o blisko 20% mniej niż w roku poprzednim. Plonowanie większości gatunków zostało ograniczone poprzez uszkodzenia przymrozkowe, a brak dostatecznej ilości wilgoci w glebie spowodował nawet większe straty w owocowaniu niektórych gatunków niż w przypadku drzew owocowych. Największy spadek produkcji zanotowano dla malin i porzeczek czarnych. Maliny w bieżącym sezonie ucierpiały najbardziej. Odmiany letnie w znacznym procencie przemarzły podczas zimy (ok. 70% plantacji w ogóle się nie rozwinęła), natomiast przymrozki wiosenne dotknęły przede wszystkim plantacje odmian jesiennych. Jednocześnie z powodu suszy na wielu plantacjach zasychają pędy. W przypadku nienawadnianych upraw malin, plony będą znacznie niższe od ubiegłorocznych (średnio o ponad 35%). Obecna prognoza zbioru owoców tego gatunku wynosi ok. 75 tys. t i jeśli warunki wilgotnościowe nie poprawią się, trudno będzie osiągnąć lepszy wynik. Produkcję porzeczek ogółem (czarnych i kolorowych łącznie) oszacowano na nieco ponad 125 tys. t, tj. na poziomie o ok. 24% niższym od produkcji roku poprzedniego. Zbiory porzeczek czarnych zostały ocenione na 91 tys. t (o 28% mniej niż w 2018 r.). Wysokie ceny skupu malin i porzeczek czarnych pozwalają przypuszczać, że wszystkie owoce tych gatunków zostaną zebrane.

Tegoroczną produkcję truskawek (łącznie z produkcją w ogrodach przydomowych) oszacowano na 175 tys. t, przy czym po raz kolejny zbiór owoców tego gatunku był nieco skrócony, szczególnie na plantacjach bez nawadniania. Brak dostatecznej ilości wilgoci w glebie oraz bardzo wysokie temperatury w czerwcu, znacznie ograniczyły plonowanie tego gatunku owoców. Na niektórych plantacjach, zwłaszcza wczesnych odmian, ujemny wpływ na wielkość plonowania i produkcji truskawek miały także wiosenne przymrozki. Plonowanie agrestu było również ograniczone z powodu niekorzystnych warunków agrometeorologicznych. Trudności ze zbytem mogły wpłynąć na to, że nie wszystkie owoce zebrano z krzewów. Zbiory agrestu oceniono na poziomie roku 2017, tj. na ok. 9,5 tys. t.

Produkcja pozostałych owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w sadach została oszacowana na ok. 86 tys. t, tj. jedynie o 4% mniej w porównaniu z rokiem poprzednim, natomiast o ok. 28% wyżej od średniej z lat 2011-2015 (przede wszystkim z uwagi na znaczny

Zbiory z sadów jabłoniowych zostały wstępnie oszacowane na ok. 3 mln t, (tj. o około 25% mniej od rekordowej produkcji jabłek w roku 2018)

Zbiory owoców z krzewów owocowych w sadach oraz plantacji jagodowych oceniono wstępnie na niespełna 0,5 mln t, tj. o blisko 20% mniej niż w roku poprzednim

wzrost areалу uprawy). Większość gatunków owoców z tej grupy plonowało słabiej niż w poprzednim roku, natomiast w bieżącym sezonie zanotowano ok. 30% wzrost zbiorów borówki wysokiej. Nie jest to wynikiem lepszego plonowania na plantacjach w pełni owocujących, lecz efektem wchodzenia w okres pełnego owocowania dużych areatów młodych nasadzeń. Nadal zwiększa się powierzchnia uprawy tych owoców. Coraz większego znaczenia nabierają również nasadzenia nowych gatunków, takich jak np. jagoda kamczacka.

Opracowanie merytoryczne:

Departament Rolnictwa

Stanisław Niszczoła

Tel: 22 608 33 53

e-mail: s.niszczoła@stat.gov.pl

Dariusz Miziołek

Tel: 22 608 33 79

e-mail: d.miziołek@stat.gov.pl

Rzeczposzechnianie:

Rzecznik Prasowy Prezesa GUS

Karolina Banaszek

Tel: 22 608 34 75, 22 608 30 09

e-mail: rzecznik@stat.gov.pl

Wydział Współpracy z Mediami

Tel: 22 608 34 91, 22 608 38 04

e-mail: obsługaprasowa@stat.gov.pl

www.stat.gov.pl

[@GUS_STAT](https://twitter.com/GUS_STAT)

[@GlownyUrzadStatystyczny](https://www.facebook.com/GlownyUrzadStatystyczny)

Powiązane opracowania

<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rolnictwo-lesnictwo/rolnictwo/uzytkowanie-gruntow-i-powierzchnia-zasiewow-w-2018-roku,8,14.html>

<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rolnictwo-lesnictwo/uprawy-rolne-i-ogrodnicze/produkcja-upraw-rolnych-i-ogrodniczych-w-2018-roku,9,17.html>

<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rolnictwo-lesnictwo/uprawy-rolne-i-ogrodnicze/wstepna-ocena-przezimowania-upraw-w-2019-roku,2,18.html>

<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rolnictwo-lesnictwo/uprawy-rolne-i-ogrodnicze/wiosenna-ocena-stanu-upraw-rolnych-i-ogrodniczych-w-2019-roku,10,16.html>

Temat dostępny w bazach danych

[BDL: Powierzchnia zasiewów](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Powierzchnia upraw](#)